

Informasjon om midlertidig regelverk for grunnopplæringen om covid-19

ENDRET SIST ENDRET: 10.06.2021

Innhold

1. Innledning

2. Bakgrunn

3. Gjennomgang av de midlertidige bestemmelsene som gjelder grunnopplæringen

3.1 Skoleeiers plikt til å sørge for opplæring

3.1.1 Regler som gjelder for opplæring hjemme

3.1.2 Opplæring på skolen er hovedregelen

3.1.3 Opplæring for å sikre smittevern faglig forsvarlig drift

3.1.4 Fravær over tid som følge av covid-19

3.1.5 Krav til hjemmeopplæringen

3.1.6 Melding til statsforvalteren

3.1.7 Hvilke barn skal få tilbud på dagtid ved stenging eller redusert åpningstid?

3.1.8 Opplæring til elever i risikogrupper og elever som har nær familie i risikogrupper

3.1.9 Foreldre som ikke ønsker at barna skal få opplæring på skolen

3.1.10 Forenklede saksbehandlingsregler

3.2 Tilpasninger i regelverket

3.2.1 Utgangspunktet er at opplæringsloven gjelder

3.2.2 Organisering av opplæringen

3.2.3 Tilpasninger i opplæring og tilrettelegging

3.2.4 Suspensjon for læremidler og lærebøker

3.2.5 Det psykososiale miljøet

3.2.6 Tilbud om skolefritidsordning

3.2.7 Tilbud om leksehjelp

3.2.8 Leirskole

3.3 Foreldrebetaling for skolefritidsordning

3.4 Fag- og yrkesopplæring

3.4.1 Læretid

3.4.2 Gjennomføring av fagprøven

3.4.3 Rett til Vg3 påbygging til generell studiekompetanse

3.4.4 Betinget inntak til Vg4 påbygging til generell studiekompetanse

3.4.5 Fravær høsten 2020 som følge av utsatt fag- eller svenneprøve

3.5 Behandling av personopplysninger i forbindelse med eksamen

3.6 Andre midlertidige forskriftsbestemmelser

3.6.1 Midlertidig unntak fra fraværsreglene

3.6.2 Dispensasjon fra vitnemålskravene i videregående opplæring

3.6.3 Godkjenning av opplæringsår i utlandet – midlertidig godkjenningsordning

1. Innledning

Ved utbruddet av covid-19 er det gitt midlertidige regler som gjelder utdanningssektoren i

- midlertidig lov om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova og friskolelova for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19
- midlertidig forskrift om tilpasninger i reglene om barnehager, grunnskoler og videregående opplæring som følge av utbrudd av covid-19
- forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (covid-19-forskriften)

Utgangspunktet for den midlertidige loven med tilhørende forskrift er at opplæringsloven gjelder, men med de unntakene og tilpasningene som følger av det midlertidige regelverket. Dette innebærer at det er opplæringslovens regler som gjelder, med mindre noe annet fremgår av det midlertidige regelverket. Hensikten er å sikre at barn, unge og voksne i størst mulig grad får ivaretatt sine rettigheter etter opplæringsloven, samtidig som behovet for smittevernhensyn som følge av covid-19-utbruddet ivaretas på en forsvarlig måte. Dette følger av § 1 første ledd i den midlertidige loven.

Den såkalte trafikklysmodellen innebærer at smitteverntiltakene enklere kan tilpasses smittesituasjonen i samfunnet og andre faktorer i en totalvurdering. For å sikre at skolene raskt kan veksle mellom de ulike nivåene (grønt, gult og rødt) i smittevernveilederne, må skoleeierne utarbeide en beredskapsplan. Utdanningsdirektoratet har gitt råd om utarbeiding av slik plan.

Smittesituasjonen får betydning også for tolkningen av de midlertidige reglene som gjelder for utdanningssektoren. De midlertidige reglene skal ikke praktiseres strengere enn føringene i de til enhver tid gjeldende smittevernreglene. Ved grønt og gult nivå vil det i utgangspunktet ikke være behov for avvik fra opplæringsloven med forskrifter. Informasjon om nivåinndeling og gjeldende smittevernveiledere.

2. Bakgrunn

Ved covid-19-utbruddet ble de gitt en rekke midlertidige forskrifter på skole- og barnehageområdet. I de midlertidige forskriftene ble det vedtatt tilpasninger i lovgivningen som regulerer grunnopplæringen. Formålet var å sikre at barn og unge i størst mulig grad fikk ivaretatt sine rettigheter, samtidig som skolene var underlagt begrensninger i driften på grunn av smittevernhensyn. De midlertidige forskriftene ble gitt med hjemmel i koronaloven, som ble opphevet 27. mai 2020. De mest sentrale smitteverntiltakene er videreført i forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (Covid-19-forskriften).

Når koronaloven ble opphevet, ble midlertidig lov om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova og friskolelova for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 vedtatt. Loven trådte i kraft 26. mai 2020 og viderefører de midlertidige bestemmelsene fra de midlertidige forskriftene som ble gitt med hjemmel i koronaloven på barnehage- og utdanningsfeltet i en lov. Den midlertidige loven gjaldt opprinnelig frem til 1. november 2020. Samtidig ble det med hjemmel den midlertidige loven vedtatt en midlertidig forskrift

som inneholder mer detaljerte bestemmelser om enkelte av tilpasningene loven gir anvisning på.

I gjennomgangen av de midlertidige bestemmelsene vil vi bruke begrepene midlertidig lov og midlertidig forskrift når vi viser til loven og forskriften som trådte i kraft 26. mai 2020.

Vurderingene i gjennomgangen bygger i stor grad på Kunnskapsdepartementets vurderinger i forarbeidene til den midlertidige loven, se Prop. 102 L (2019-2020) og Innst. 273 L (2019-2020).

Stortinget har vedtatt å forlenge den midlertidige loven og forskriften til 1. juli 2021. Årsaken til at det midlertidige regelverket forlenges er den rådende smittesituasjonen. Det midlertidige regelverket videreføres i all hovedsak, med noen mindre språklige endringer. I tillegg er det åpnet for unntak fra kravet til leirskole også for avgangskullet skoleåret 2020-2021. Bestemmelsen om at ungdom som tas inn på Vg3 påbygging til generell studiekompetanse skoleåret 2020-2021 ikke bruker av ungdomsretten er videreført. Det er også gitt en forskriftshjemmel til å fastsette en tilsvarende unntaksordning for neste inntak.

I tillegg videreføres de midlertidige reglene om fravær ut skoleåret 2020-2021.

3. Gjennomgang av de midlertidige bestemmelsene som gjelder grunnopplæringen

Utgangspunktet for det midlertidige regelverket er at opplæringsloven gjelder, men med de tilpasningene som følger av det midlertidige regelverket. De mest sentrale tilpasningene av regelverket er inntatt i § 7 og § 8 i den midlertidige loven. Tilpasningene må tolkes i lys av hvilket nivå i trafikkløysmodellen skolene befinner seg på.

3.1 Skoleeiers plikt til å sørge for opplæring

Midlertidig lov § 7 Skoleeieres plikt til å sørge for opplæring

Skoleeiere skal så langt det er mulig sørge for at barn, unge og voksne får grunnskoleopplæring og videregående opplæring selv om skolene er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven.

Departementet kan gi forskrift om hvilke elever som skal få tilbud på skolen selv om skolen eller trinnet ellers er stengt eller har redusert åpnings- eller oppholdstid, og hvilke elever som skal ha opplæring hjemme selv om skolen eller trinnet er åpent. Departementet kan også gi forskrift om hva slags tilbud elevene skal få hjemme og på skolen. Departementet kan i forskrift fravike reglene i forvaltningsloven kapittel IV, V og VI og fastsette forenklede saksbehandlingsregler for avgjørelser om hvem som skal få tilbud på skolen, og hvem som skal få opplæring hjemme.

Kravet i § 7 første ledd gjelder både når skolen eller enkelte trinn er stengt av nasjonale myndigheter, og når skolen eller enkelte trinn er stengt av kommunen. Med begrensninger med hjemmel i smittevernloven siktes det til smittevernfarende tiltak og krav om smittevernfarende forsvarlig drift som påvirker skolevirksomhetene. Det kan for eksempel være tiltak som gjelder kontakthypighet, avstand mv.

Departementet har i § 3 og § 3a i midlertidig forskrift gitt utfyllende bestemmelser om plikten til å sørge for opplæring på skolen og hjemme i ulike situasjoner og for ulike elevgrupper. Bestemmelsene trådte i kraft 22. januar 2021.

3.1.1 Regler som gjelder for opplæring hjemme

Midlertidig forskrift § 3 Tilbud på skolen og hjemmeopplæring under utbruddet av covid-19.

Elevene skal som hovedregel ha opplæringen på skolen. Skoleeiere skal sørge for hjemmeopplæring i tillegg til tilbud på skolen dersom det er nødvendig for at elevene samlet sett får den opplæringen de skal ha.

Elever som ikke kan få tilbud på skolen på grunn av enkeltvedtak eller forskrifter om stenging med hjemmel i smittevernloven, skal få opplæringen hjemme. Dersom skolene har redusert åpnings- eller oppholdstid etter covid-19-forskriften § 12b, skal skoleeiere sørge for at alle elever på alle trinn jevnlig og hver uke får et tilbud på skolen. Elevene på 1.–4. trinn skal så langt som mulig motta et fulltidstilbud på skolen.

På skoler med mye fravær knyttet til covid-19 over tid kan skoleeier, dersom hensynet til elevenes samlede opplæring gjør det nødvendig, beslutte å gi mindre deler av opplæringen hjemme til elever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring i en begrenset periode. Opplæringen kan bare gis hjemme dersom det er pedagogisk forsvarlig. I vurderingen av om deler av opplæringen skal gis som hjemmeopplæring, skal elevenes beste være et grunnleggende hensyn.

Hjemmeopplæringen må gis på en måte som gir elevene god mulighet for hjelp og oppfølging gjennom skoledagen. Skoleeier må sørge for at slik opplæring er praktisk mulig ved at elevene har tilgang til nødvendig utstyr og ved at lærerne kan ha muntlig dialog med elevene gjennom skoledagen.

Skoleeier må melde fra til statsforvalteren når skoleeier beslutter å gi hjemmeopplæring, inkludert om innholdet i og begrunnelsen for beslutningen. Dersom elevene skal få deler av opplæringen som hjemmeopplæring i mer enn to uker, må skoleeier melde fra til statsforvalteren på nytt.

3.1.2 Opplæring på skolen er hovedregelen

Hovedregelen er at elevene skal få opplæring på skolen, jf. § 3 første ledd i den midlertidige forskriften. I de tilfellene der det er nødvendig for å sikre at elevene samlet får den opplæringen de skal ha, skal skoleeier sørge for opplæring hjemme i tillegg til opplæring på

skolen.

Reglene i § 3 gjelder ikke for voksenopplæringen, der det i større grad er åpnet for fjernundervisning. Skoleeierens plikt etter § 7 i den midlertidige loven til å sørge for opplæring selv om skolen er stengt eller må drive med begrensninger som følge av smitteverntiltak i gjelder også for voksne.

3.1.3 Opplæring for å sikre smittevernfaglig forsvarlig drift

Paragraf 3 andre ledd i den midlertidige forskriften åpner for at elevene kan få opplæring hjemme dersom smittevernfaglige begrensninger hjemlet i covid-19-forskriften §§ 12b og 12c gjør det nødvendig å stenge skolen eller redusere antallet elever som er til stede samtidig.

Dersom skolene har redusert antall elever som er tilstede samtidig på grunn av smitteverntiltak, jf. covid-19-forskriften § 12b, skal skoleeiere sørge for at alle elever på alle trinn jevnlig og hver uke får et tilbud på skolen. Skoleeier skal sørge for hjemmeopplæring i tillegg til tilbud på skolen dersom det er nødvendig for at elevene samlet sett får den opplæringen de skal ha. Elevene på 1.–4. trinn skal så langt som mulig motta et fulltidstilbud på skolen.

Opplæring til elever som ikke kan møte på skolen som følge av karantene, isolasjon eller sykdomsfølelse

Elever som er i isolasjon eller karantene, eller har milde luftveissymptomer eller føler seg syke skal ikke møte på skolen. Skolene må finne løsninger som sikrer at disse elevene som ikke kan møte på skolen får et forsvarlig opplæringstilbud hjemme. Skolene må planlegge for denne situasjonen og sikre at elevene raskt får et opplæringstilbud. Elevene har plikt til å delta i opplæringen uansett om den foregår på skolen eller om eleven får opplæring hjemme. Det er årsaken til at eleven ikke kan møte på skolen som er avgjørende for hvor raskt skolen må komme i gang med å tilby opplæring hjemme.

Vi har gitt mer detaljert informasjon om opplæring hjemme for elever som av ulike årsaker ikke kan møte på skolen her.

Den midlertidige loven åpner for større fleksibilitet i hvordan opplæringen organiseres. Det er ikke nødvendig med enkeltvedtak om spesialundervisning for å kunne gi opplæring hjemme til elever som er i karantene mv. Dersom en elev har sykefravær av andre årsaker eller det er behov for særskilt tilrettelegging utover fleksibiliteten i den midlertidige loven skal det fattes enkeltvedtak om spesialundervisning etter ordinære regler. Elever som får opplæring hjemmefra av de årsakene som er nevnt i dette kapitlet, skal som utgangspunkt anses for å være til stede i opplæringen. Det skal derfor ikke registreres fravær for disse elevene, se kapittel 3.6.1 om midlertidig unntak fra fraværreglene.

3.1.4 Fravær over tid som følge av covid-19

Paragraf 3 tredje ledd i den midlertidige forskriften åpner på visse vilkår for at skoler som har hatt mye fravær over tid som følge av utbruddet av covid-19 i en begrenset periode kan gjennomføre mindre deler av opplæringen hjemme for elevene på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Opplæringen hjemme må være nødvendig av hensyn til elevenes samlede opplæring. Det må dermed gjøres en nødvendighetsvurdering. Med elevenes samlede opplæring siktes det både til elevens mulighet til faglige utbytte, men også til muligheten til å ivareta omsorgsbehov, sosial tilhørighet mv.

Elevene skal fremdeles få en pedagogisk forsvarlig opplæring. I denne vurderingen må skolene ta hensyn til elevenes alder og modenhet, elevenes hjemmeforhold, elevenes forutsetninger for å kunne nyttiggjøre seg av opplæringen hjemme og elevenes behov for oppfølging og mulighet til å oppleve sosial tilhørighet. Dette vil være en skjønnsmessig vurdering.

I vurderingen av om det skal tas i bruk hjemmeopplæring etter tredje ledd, skal elevenes beste være et grunnleggende hensyn. Dette kravet er ment å ytterligere understreke at det må gjøres en helhetlig vurdering av konsekvensene for elevene – både med hensyn til læringsutbytte og andre konsekvenser for elevene på kort og lang sikt.

Elever med særlige behov skal ha tilbud om opplæring på skolen.

3.1.5 Krav til hjemmeopplæringen

Det er et krav etter § 3 fjerde ledd i den midlertidige forskriften at opplæringen hjemme må gis på en måte som gir elevene god mulighet for å få hjelp og oppfølging gjennom

skoledagen. Det er derfor ikke nok å gi elevene oppgaver de kan løse hjemme med mulighet for skriftlig dialog med lærer. Skoleeier må derfor sørge for at opplæringen kan gjennomføres i samsvar med disse kravene. Dette innebærer at skoleeier må sørge for at elevene har tilgang til nødvendig utstyr og ved at lærerne kan ha muntlig dialog med elevene gjennom skoledagen. Disse kravene gjelder både ved hjemmeopplæring på barnetrinnet, ungdomstrinnet og i videregående skole.

Da forslaget til ny § 3 i den midlertidige forskriften var på høring, la departementet høringen følgende til grunn for hvilke krav som skal stilles til hjemmeopplæringen:

“Hvilke krav som stilles til direkte kontakt mellom lærere og elever, vil blant annet være avhengig av hvor lenge hjemmeopplæringen skal foregå. Hvis en enkeltelev eller noen elever er hjemme noen dager, stilles det mindre krav til hjemmeopplæringen. Dersom elever må få hjemmeopplæring over lenger tid, eller dersom skolene har lagt opp til hjemmeopplæring ut fra forslaget i denne høringen, stilles det strengere krav til hjemmeopplæringen som gis. God mulighet for hjelp og oppfølging kan sikres gjennom direkte kontakt gjennom hele undervisningsøkter (samtid) eller ved at skolen på annen måte sørger for muntlig dialog med elevene gjennom skoledagen. Jo lengre hjemmeopplæringen varer, desto viktigere er det at hjemmeopplæringen også ivaretar elevenes mulighet for medvirkning og samhandling med medelever. Det må også sikres at elevene har tilgang til nødvendig utstyr til delta i den opplæringen det legges opp til.

Hvilke krav som stilles til direkte kontakt mellom lærere og elever i hjemmeopplæringen, vil også avhengig av elevens alder og forutsetninger. Yngre elever vil ofte ha behov for tettere oppfølging og vil også være mer avhengig av at det er god muntlig dialog med læreren gjennom skoledagen.

Hvilke krav som stilles til hjemmeopplæringen, vil også avhenge av hvordan tilsvarende opplæring ville blitt gitt dersom elevene var på skolen. Også når elevene er på skolen, gis mye opplæring ved at elevene får oppgaver de skal løse med hjelp og oppfølging av en lærer fordi man tenker dette er en egnet måte å lære stoffet på. Forslaget om at hjemmeopplæringen må gis på en

måte som gir elevene god mulighet for hjelp og oppfølging gjennom skoledagen, er ikke til hinder for at opplæringen gis slik også når opplæringen skjer hjemme. Men det er viktig at hjemmeopplæringen gis slik at elevene får god veiledning i forkant, og oppfølging og mulighet for hjelp underveis.”

Når det gis hjemmeopplæring etter § 3 tredje ledd, gjelder i tillegg kravet om opplæringen skal være pedagogisk forsvarlig, se punkt 3.1.3.

3.1.6 Melding til statsforvalteren

Skoleeier må i medhold av § 3 femte ledd i den midlertidige forskriften melde fra til statsforvalteren når skoleeier beslutter å gi hjemmeopplæring. Plikten til å melde fra gjelder ikke ved lokale eller nasjonale vedtak om stenging eller nasjonale beslutninger om rødt nivå i trafikklysmodellen. Meldeplikten gjelder heller ikke der elever må være hjemme pga. karantene e.l. eller fordi de eller noen i nær familie er i risikogruppen.

I meldingen skal skoleeier redegjøre for innholdet i og begrunnelsen for beslutningen. Skoleeier må vurdere løpende om vilkårene for å gjennomføre opplæringen hjemme er oppfylt. Dersom skoleeier beslutter å forlenge opplæringen hjemme utover to uker, må skoleeier melde fra til statsforvalteren på nytt.

3.1.7 Hvilke barn skal få tilbud på dagtid ved stenging eller redusert åpningstid?

Midlertidig forskrift § 3a Elever som uansett skal ha tilbud på skolen eller hjemme

Når skoler og skolefritidsordninger er stengt eller har redusert åpnings- eller oppholdstid etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven, eller elevene får opplæringen hjemme etter § 3 tredje ledd, skal skoleeiere likevel sørge for et tilbud på dagtid til:

- a. elever under 12 år som har minst én forelder ansatt i helse- og omsorgstjenesten, transportsektoren, innen andre kritiske samfunnsfunksjoner eller kritiske virksomhetsfunksjoner innen andre samfunnsfunksjoner som vurderes som viktige i håndteringen av utbruddet av covid-19
- b. elever med særlige behov som ikke kan ivaretas når skolen eller skolefritidsordningen er stengt eller har redusert åpnings- eller oppholdstid.

Elever i risikogrupper eller som har nær familie i risikogrupper, skal få tilbud om opplæring hjemme selv om skolen eller trinnet ellers er åpent.

NYTT 10.06.2021

Elever som er omfattet av første ledd, skal ha tilbud på skolen eller annet egnet sted. Tilbudet skal i innhold og omfang ivareta de behovene som begrunner at eleven skal ha et tilbud på skolen. Opplæringstilbudet skal for øvrig tilsvare opplæringstilbudet til andre elever i klassen eller på trinnet. Elever som er omfattet av første ledd bokstav a, har bare rett til tilbud på skolen eller annet egnet sted dersom og i det omfanget det er nødvendig for at forelderen i kritisk samfunnsfunksjon mv. kan ivareta denne funksjonen.

Skoleeiere skal selv vurdere om det er barn eller unge som skal få et dagtilbud i medhold av § 3a i den midlertidige forskriften, f.eks. på skolen. De kan dermed ikke nøye seg med å vurdere eventuelle forespørsler om plass. Skoleeier må dermed aktivt kartlegge og vurdere hvilke barn og unge som skal få et tilbud. Skoleeier skal alltid vurdere om barn og unge som får spesialundervisning skal få tilbud om opplæring på skolen. Skoleeiers plikt til å kartlegge og vurdere om det er elever som skal ha tilbud. Dersom en elev skal ha et tilbud på skolen på grunn av foreldrenes funksjon, er det naturlig at skoleeier bare vurderer om eleven skal få tilbud hvis foreldrene ber om det. Samtidig er det klart at skoleeier har en veiledningsplikt om hvilke regler som gjelder, inkludert om hvem som har rett til tilbud.

Bestemmelsen gjelder både dersom skolen eller trinnet er stengt med hjemmel i

smittevernloven, og dersom skolen og skolefritidsordningen har reduserte åpnings- og oppholdstider i samsvar med reglene om smittevernfarelig forsvarlig drift etter covid-19 forskriften. Bestemmelsen gjelder også dersom skolen eller trinnet er vedtatt stengt av nasjonale myndigheter eller av kommunen. Elever med særlig behov skal også ha et tilbud på dagtid der de andre elevene får opplæringen hjemme etter § 3 tredje ledd.

Foreldrenes funksjon

Når skoler og skolefritidsordninger er stengt eller har redusert åpnings- eller oppholdstid etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven, skal skoleeiere likevel sørge for et tilbud på dagtid til elever under 12 år som har minst én forelder ansatt i helse- og omsorgstjenesten, transportsektoren, innen andre kritiske samfunnsfunksjoner eller kritiske virksomhetsfunksjoner innen andre samfunnsfunksjoner som vurderes som viktige i håndteringen av utbruddet av covid-19.

Justisdepartementet har utarbeidet en liste som skal bidra til å tydeliggjøre hvilke typer virksomheter og personellgrupper som er sentrale for å opprettholde driften av kritiske samfunnsfunksjoner. Denne listen inkluderer også kritiske virksomhetsfunksjoner innen andre samfunnsfunksjoner som vurderes som viktige i tilknytning til håndteringen av utbruddet av covid-19. Listen er avgjørende i vurderingen av om foreldre har kritiske samfunnsfunksjoner mv. som gjør at eleven skal få tilbud på skolen.

NYTT 10.06.2021

Vi har skrevet mer om dette, og om kravene til dokumentasjon her. Det er tilstrekkelig at barn har én forelder i kritiske samfunnsfunksjoner mv. for å ha krav på et tilbud. Paragraf 3a andre ledd i den midlertidige forskriften ble endret 26. april 2021. Endringen innebærer at eleven skal få det tilbudet som er nødvendig for at forelderens skal kunne ivareta den kritiske samfunnsfunksjonen. Det tilbudet eleven normalt har på skolen og i skolefritidsordningen utgjør en ytre ramme for hvor omfattende tilbudet må være. Det innebærer at det etter en konkret vurdering kan være grunnlag for å redusere tilbudets omfang for elever der bare en av foreldrene er ansatt i en kritisk samfunnsfunksjon. Men tilbudet må ikke reduseres dersom det fører til at forelderens ansatt i en kritisk samfunnsfunksjon må redusere sin arbeidstid for å være hjemme med barnet.

Særlige behov

Skoleeier må vurdere konkret hvilke barn og unge som skal ha plass på grunn av særlige behov. I vurderingen av om en elev skal få tilbud etter unntaket, skal det legges vekt på om og i hvilken grad barnets og den unges behov kan bli ivaretatt dersom de er hjemme. Skoleeier skal alltid vurdere om elever som har spesialundervisning eller andre individuelle tilrettelegginger, bør få et tilbud på skolen eller i andre egnede lokaler. Hva slags tilrettelegging eleven skal ha, hvilket utstyr som kreves og elevens muligheter til å gjøre seg nytte av fjernundervisning, er relevante momenter i denne vurderingen. Det kan for eksempel være ekstra vanskelig for elever som har svake norskferdigheter, å få utbytte av opplæringen som blir gitt som fjernundervisning.

Plikten til å ha et tilbud til elever med særlig behov, må ses i sammenheng med at skoleeier bare kan gjøre tilpasninger i opplæring og tilrettelegging som følger av enkeltvedtak med hjemmel i opplæringsloven kapittel 2, 3, 4A, og 5 dersom det kan godtgjøres at det er nødvendig og forsvarlig. Unntaket knyttet til særlige behov inkluderer også de elevene som er særlig utsatte for å ikke fullføre videregående opplæring eller få standpunktvurdering i fag. Dette kan gjelde flere elever enn det normalt gjør på grunn av at opplæringen organiseres som fjernundervisning.

For barn og unge med særlige behov, må det vurderes konkret hvor omfattende tilbud de skal ha ut fra behovet som skal ivaretas. I vurderingen må det ses hen til at skoleeier bare kan gjøre tilpasninger i opplæring og tilrettelegging som følger av enkeltvedtak dersom det kan godtgjøres at det er nødvendig og forsvarlig. Det er krav om at det skal legges stor vekt på elevens beste. Bakgrunnen for unntaket om særlig behov er at barn og unge kan ha behov som ikke kan ivaretas hjemme. I hvilken grad vedtak om spesialundervisning og andre tilrettelegginger kan ivaretas som fjernundervisning, vil dermed ha betydning for hvor omfattende tilbud eleven skal ha på skolen. Dersom eleven har et særlig omsorgsbehov, vil det tilsvarende måtte vurderes i hvilken grad dette kan ivaretas når eleven er hjemme.

3.1.8 Opplæring til elever i risikogrupper og elever som har nær familie i risikogrupper

Det følger av § 3a siste ledd i den midlertidige forskriften at elever som er i risikogrupper, eller som har nær familie i risikogrupper, skal få tilbud om opplæring hjemme selv om skolen eller trinnet ellers er åpent. Også ovenfor disse elevene har skoleeier plikt til å gi opplæring til elevene hjemme uavhengig av hvor lenge elevene ikke kan være på skolen.

Veilederne om smittevern i skoler som er utarbeidet av Folkehelseinstituttet og Utdanningsdirektoratet er avgjørende i vurderingen av hvem som er i risikogrupper. Skoleeier må vurdere om og hva slags dokumentasjon som skal kreves. I forarbeidene til bestemmelsen fremgår det at det ikke er nødvendig å stille absolutt krav om legeerklæring. Begrunnelsen for dette er at det i mange tilfeller er klart, eller at det allerede foreligger dokumentasjon på at barnet eller noen i nær familie er i risikogrupper, slik at det ikke er nødvendig å innhente særskilt dokumentasjon for dette. Med nær familie siktes det til dem som eleven bor sammen med, og som det ikke er forsvarlig at barnet isoleres fra en periode.

3.1.9 Foreldre som ikke ønsker at barna skal få opplæring på skolen

Elever som ikke har rett til opplæring hjemme, skal møte opp på skolen etter ordinære regler. Kommunen kan innvilge permisjon fra grunnskoleopplæringen i inntil to uker dersom det er forsvarlig. Det må avgjøres ut fra hensynet til elevens opplæring. Kommunen må vurdere om eleven totalt sett får en forsvarlig grunnskoleopplæring, selv om søknaden om permisjon innvilges. Se for øvrig opplæringsloven § 2-11.

Foreldre som ikke er omfattet av unntakene som gir rett til opplæring hjemme og likevel ikke ønsker at barna skal gå på skolen av frykt for smitte, kan velge å oppfylle opplæringsplikten ved å gi barnet privat opplæring hjemme i samsvar med opplæringsloven § 2-13. Det krever ikke forhåndsgodkjenning fra kommunen. Det kan være hensiktsmessig at kommunen ber om erklæring fra foreldre som vil gi privat opplæring hjemme slik at kommunen har oversikt over hvem som får oppfylt rett og plikt til grunnskoleopplæring hjemme.

Etter opplæringsloven § 14-3 fører kommunen tilsyn med privat opplæring hjemme, og det er ikke gjort tilpasninger i disse reglene i den midlertidige loven. Det er viktig å opprette en kontroll med at opplæringsplikten blir ivaretatt. Det er dessuten mulig å gjennomføre tilsynsaktiviteter innenfor smittevernfarene. Det er også mulig å gjøre det uten fysiske møter dersom det er nødvendig. Kommunen må ut fra risikoen for elevens opplæring vurdere når og hvordan det skal føres tilsyn.

Privat hjemmeundervisning er nærmere omtalt i rundskriv Udir 6-5-2013.

3.1.10 Forenklete saksbehandlingsregler

Det følger av annet ledd siste setning i § 7 at departementet i forskrift kan fravike reglene i forvaltningsloven kapittel IV, V og VI og fastsette forenklete saksbehandlingsregler for avgjørelser om hvem som skal få tilbud på skolen, og hvem som skal få opplæring hjemme.

Etter forskriften § 4 første ledd gjelder ikke forvaltningsloven kapittel IV og V for avgjørelser av søknader om hvem som skal få tilbud i barnehagen eller på skolen i perioder hvor barnehagen, skolen eller skolefritidsordningen er stengt eller har redusert åpnings- og oppholdstid etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven.

Forvaltningsloven kapittel IV og V gjelder heller ikke for avgjørelser om hvem som skal få opplæring hjemme fordi eleven eller noen i nær familie er i risikogrupper.

Skoleeiere må ha en forsvarlig saksbehandling av saker som nevnt i første ledd. Skoleeiere må underrette foreldre skriftlig om avslag på tilbud og om eventuell klageadgang. Avslag som følge av at foreldrene ikke vurderes å ha kritiske samfunnsfunksjoner, kan ikke påklages. Øvrige avslag kan påklages. Kommunens og fylkeskommunens klageorgan etter forvaltningsloven § 28 andre ledd er klageinstans for avslag om slike tilbud. Ved avslag fra statlige skoler er Utdanningsdirektoratet klageinstans.

Det betyr at skoleeiere skal underrette skriftlig om avslag på søknader om tilbud. Det vil ikke gjelde krav til begrunnelse av vedtaket. Forarbeidene understreker at det med «søknad» refereres til et initiativ fra foreldre som ønsker tilbud på skolen eller opplæring hjemme i samsvar med unntakene i regelverket. Det skal ikke stilles formkrav til søknaden, og skoleeier må legge opp til en enkel og tilgjengelig måte for foreldre til å få vurdert om de kan få tilbud på skolen eller opplæring hjemme til sitt barn. Forarbeidene understreker dessuten at skoleeier selv må sørge for å tilby plass til barn som er omfattet av unntaket i stengingsvedtaket ut fra barnets behov.

3.2 Tilpasninger i regelverket

Midlertidig lov § 8 første ledd

I perioden hvor skolen er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven, gjelder reglene i opplæringslova med forskrifter og friskolelova med forskrifter med følgende tilpasninger[...]

3.2.1 Utgangspunktet er at opplæringsloven gjelder

Tilpasningene av regelverket gjelder på flere områder i perioden der skolene er stengt eller driver med begrensninger med hjemmel i smittevernloven. Paragraf 8 inneholder unntak fra og suppleringer til opplæringsloven og friskoleloven.

Bestemmelsens første ledd angir de situasjonene der tilpasningene til de alminnelige bestemmelsene i opplæringsloven skal gjelde. De aktuelle tilfellene omfatter også situasjoner der skoler eller enkelte trinn er stengt av nasjonale myndigheter eller av kommunen med hjemmel i smittevernloven.

Begrensningene i skolenes drift må være hjemlet i smittevernloven, og omfatter smittevernrelaterte tiltak og de kravene til smittevernforvarlig drift som påvirker skolevirksomheten.

3.2.2 Organisering av opplæringen

Midlertidig lov § 8 første ledd bokstav a)

Skoleeiere skal organisere opplæringen slik den finner det hensiktsmessig og forsvarlig ut fra hvor mange lærere skolen har tilgjengelig, antallet elever, elevenes alder og forutsetninger, tilgangen på læremidler, digitale ressurser og annet utstyr og elevenes hjemmeforhold. Reglene om organiseringen av opplæringen i opplæringslova § 8-2 og friskolelova § 3-4 gjelder bare så langt det er mulig å oppfylle dem. Friskoleloven § 1-2 tredje ledd er ikke et hinder for bruk av fjernundervisning.

Reglene i opplæringsloven § 8-2 om organisering av undervisningen forutsetter at opplæringen skjer på skolen, og at elevene får opplæring i grupper av en lærer som er til stede sammen med elevene. Reglene passer dermed ikke i en situasjon der skolene er stengt eller drives med smittevern faglige restriksjoner. I § 8 første ledd bokstav a) i den midlertidige loven er det derfor lagt opp til at opplæringslovens regler om gruppestørrelse og organisering av undervisning bare skal gjelde så langt det er mulig å oppfylle dem. Dette åpner for større fleksibilitet i organiseringen av opplæringen i perioder der skolene er stengt eller drives med smittevern faglige begrensninger.

I forarbeidene til bestemmelsen er det presisert at det er viktig å sikre at elevene fremdeles tilhører en gruppe og at læreren har tid til å følge opp alle elevene, selv om de arbeider hjemmefra og mottar fjernundervisning, og at skolene må legge til rette for at elevene opplever fellesskap og tilhørighet, selv om de ikke er samlet på skolen. Forarbeidene understreker også at elevene fremdeles skal motta opplæring, selv om organiseringen blir annerledes enn ellers. Lærerne må derfor lage undervisningsopplegg og følge opp og hjelpe elevene.

Nærskoleprinsippet og den fastsatte lærernormen berøres ikke av den midlertidige bestemmelsen. Kravet om kontaktlærer i opplæringsloven § 8-2 annet ledd skal ifølge forarbeidene til den midlertidige bestemmelsen gjelde. Samtidig kan smitterådene om kohorter gjøre det krevende å sørge for at alle elever har samme kontaktlærer som ellers. Det er da viktig at elever og foreldre likevel har faste kontaktpersoner å forholde seg til.

Organiseringen av opplæringen skal være hensiktsmessig og forsvarlig. I denne vurderingen kan skolene legge vekt på antall tilgjengelige lærere, antall elever og elevenes alder og forutsetninger, samt tilgang til læremidler og digitale ressurser. Hensikten med bestemmelsen er å synliggjøre at fjernundervisning er tillatt i perioden der det er behov for å gi elevene opplæring hjemme i fag der det normalt ikke er åpnet for dette.

Det er presisert i forarbeidene til bestemmelsen at tilsvarende gjelder for grunnopplæring for voksne, selv om ordet elev er brukt i bestemmelsen.

3.2.3 Tilpasninger i opplæring og tilrettelegging

Skoleeierne må kunne godtgjøre at tilpasningene er nødvendige og forsvarlige.

Midlertidig lov § 8 første ledd bokstav b)

Skoleeiere kan bare gjøre tilpasninger i opplæring og tilrettelegging som følger av enkeltvedtak med hjemmel i opplæringslova kapittel 2, 3, 4A, og 5 og tilsvarende vedtak etter friskolelova dersom det kan godtgjøres at det er nødvendig og forsvarlig. I vurderingen av hvilke tilpasninger som er nødvendige og forsvarlige, skal det legges stor vekt på elevens beste. Det kan også tas hensyn til hvor mange lærere skolen har tilgjengelig, tilgangen på læremidler, digitale ressurser og annet utstyr. Når det er forsvarlig, kan kommunen og fylkeskommunen fatte vedtak om individuelle rettigheter og tilrettelegging av opplæringen uten at det er gjennomført sakkyndig vurdering.

Utgangspunktet er at de individuelle rettighetene elever har etter opplæringsloven skal ivaretas så langt det er mulig også i forbindelse med stenging av skoler og i perioder der skolene driver med smittevernfaslige begrensninger.

Den nye skolehverdagen fører imidlertid til at det er behov for å organisere opplæringen på andre måter i perioden der skolene er helt eller delvis stengt. Dette gjelder også for elever som har behov for tilpasninger i form av for eksempel spesialundervisning, særskilt språkopplæring og opplæring tegnspråk eller punktskrift.

Bestemmelsen gir føringer for tilpassing av oppfyllelsen av vedtak fattet med hjemmel i opplæringsloven kapittel 2, 3, 4A og 5. For å gjøre tilpasninger i opplæring og tilrettelegging kreves det at skoleeier godtgjør at tilpasningen er nødvendig og forsvarlig.

Uttrykket "godtgjøre" innebærer at det er skoleeier som må sannsynliggjøre at tilpasningen har vært nødvendig og forsvarlig og at rettighetene som er gitt i vedtaket ellers skal bli oppfylt fullt ut. Begrepet gir ikke anvisning på et absolutt dokumentasjonskrav, men skoleeier må kunne underbygge at det var behov for tilpasningen. Dette kan være aktuelt for eksempel i forbindelse med tilsyn. Tilpasningen må dessuten ses i sammenheng med hvilket tilbud det har vært mulig for skolen å gi i tråd med hva som er vurdert som

smittevern­faglig forsva­rlig drift og rammene for organisering av skolehverdagen under utbruddet av covid-19.

Forsva­rlighetsvilkåret er knyttet til hva som er forsva­rlig for eleven. I denne vurderingen skal det legges stor vekt på hva som er elevens beste. I vurderingen av hva som er elevens beste skal det legges vekt på elevens utbytte av opplæringen, mulighet for å nå kompetansemål og hva som vil være en forsva­rlig arbeidsbelastning for eleven. Hva som vil være en forsva­rlig arbeidsbelastning for den enkelte vil henge sammen med hvordan opplæringen organiseres.

I forarbeidene til bestemmelsen er det også åpnet for at det er adgang til å ta hensyn til rammene og forutsetningene for opplæringen. Dette omfatter hvor mange lærere skolen har tilgjengelig og tilgang på læremidler.

Klage på vedtak om spesialundervisning

Det midlertidige regelverket regulerer ikke adgangen til å klage på gjennomføring av vedtak om spesialundervisning i perioden der skolene har vært stengt eller drevet med begrensninger. Den alminnelige praksisen om klageadgang på gjennomføring av vedtak om spesialundervisning i Udirs veileder også gjelder i disse tilfellene. I vurderingen av tilbudet som er gitt i denne perioden må skoleeier godtgjøre at endringene har vært forsva­rlige og nødvendige i samsvar med den midlertidige bestemmelsen. I tillegg må de vurdere om elevens beste er tilstrekkelig ivarettatt.

I tråd med forskriften § 5 som gir adgang til å fravike fag- og timefordelingen på grunn av smittevernmessige hensyn, er det heller ikke anledning til å kreve å få ta igjen tapte timer med spesialundervisning, så lenge reduksjonen i antall timer skyldes smittevernmessige begrensninger i skolens drift.

Behovet for spesialundervisning skal vurderes fortløpende. Elevens utbytte av opplæringen denne våren og elevens mulighet til å følge videre opplæring vil derfor være av betydning for hva slags spesialundervisning og i hvilket omfang eleven skal ha fremover. De midlertidige reglene er heller ikke til hinder for at kommuner og fylkeskommuner gir tilbud om opplæring utover det elevene har krav på.

Midlertidige tilpasninger i fag- og timefordeling

Midlertidig forskrift § 5

Skoleeiere skal så langt det er mulig følge fastsatt fag- og timefordeling i perioder hvor skolene er stengt eller underlagt andre begrensninger med hjemmel i smittevernloven. Skoleeiere kan bare gi færre timer med opplæring enn det som er fastsatt i fag- og timefordelingen, dersom skoleeier kan godtgjøre at dette er nødvendig og forsvarlig. Det kan bare tas hensyn til vedtak om stenging og andre begrensninger med hjemmel i smittevernloven som påvirker hvordan opplæringen organiseres. I vurderingen av hvilke tilpasninger som kan gjøres, skal det legges stor vekt på elevenes beste.

Skoleeiere skal i alle tilfeller sørge for en opplæring som samlet sett gir mulighet til å nå kompetansemålene i fagene. Kompetansemål i det enkelte fag kan bare fravikes dersom skoleeier kan godtgjøre at det på grunn av krav til smittevern ikke har vært tilgang på utstyr og lokaler som opplæringen forutsetter, og det heller ikke er mulig å gi elevene opplæring opp mot det aktuelle kompetansemålet senere eller på en annen måte.

I forskriften § 5 første ledd er det åpnet for å gjøre midlertidige tilpasninger i fag- og timefordelingen for skoleåret 2019-2020 og 2020-2021. Tilpasningen medfører at skolene ikke har plikt til å ta igjen bortfalte timer så lenge vilkårene for å fravike fag- og timefordelingen er oppfylt. Bestemmelsen åpner bare for å gi færre timer dersom skoleeier kan godtgjøre at dette er nødvendig og forsvarlig.

Kravet om at skoleeier må «godtgjøre» at reduksjonen er nødvendig og forsvarlig, betyr at skoleeier må sannsynliggjøre at dette vilkåret er oppfylt. Det er ikke ment som et absolutt dokumentasjonskrav, men skoleeier må, for eksempel ved tilsyn, kunne underbygge at det var behov for reduksjonen. Med nødvendig menes det som er mulig å få til innenfor smittevernfaglig forsvarlig drift og rammene for organiseringen under utbruddet av covid-19. Med forsvarlig menes at det er forsvarlig for eleven. Det skal derfor legges stor vekt på elevenes beste, og det er bare vedtak og stenging eller andre smittevernmessige begrensninger som kan hensyntas. I vurderingen av hva som er elevenes beste, må det blant annet tas hensyn til elevenes mulighet til å få utbytte av opplæringen og oppnå kompetansemål, og hva som vil være en forsvarlig arbeidsbelastning for eleven gitt hvordan

opplæringen organiseres.

Det følger av andre ledd at skoleeier plikter å sørge for en opplæring som samlet gir mulighet for å nå kompetansemålene i fagene. Kompetansemål i det enkelte fag kan bare fravikes dersom skoleeier kan godtgjøre at det på grunn av krav til smittevern ikke har vært tilgang på utstyr og lokaler som opplæringen forutsetter, og det heller ikke er mulig å gi elevene opplæring opp mot det aktuelle kompetansemålet senere eller på en annen måte. At det ikke er mulig å dekke det aktuelle kompetansemålet på annen måte, innebærer at det ikke åpnes for å fravike kompetansemål dersom skolene kan ha andre opplæringsaktiviteter som kan bidra til måloppnåelse. Vilkåret om at det ikke er mulig å dekke det aktuelle kompetansemålet senere, innebærer for det første at nå som de er åpnet, må skolene legge til rette for at elevene best mulig kan oppnå kompetansemål som det var vanskelig å nå da skolene var stengt. Det er ikke et krav om å ta igjen time for time, men så langt som mulig sørge for at elevene får den opplæringen de trenger for å kunne nå kompetansemålene. I fag som er avsluttende, vil det være liten tid til å ta igjen det innholdsmessige, særlig siden skolene også nå er underlagt begrensninger. Det kan dermed være tilfeller hvor opplæringen ikke har dekket alle kompetansemålene «fullt ut», eller at opplæringen ikke har dekket kompetansemålene like godt som planlagt.

Klage på gjennomføring av vedtak om spesialundervisning

Det er ingen bestemmelser i det midlertidige regelverket som regulerer klage på gjennomføring av vedtak om spesialundervisning i perioden med stengte skoler eller andre begrensninger. Det innebærer at de retningslinjene som følger av Udirs veileder om spesialundervisning gjelder. Statsforvalteren er da klageinstans. I vurderingen av tilbudet i denne perioden må skoleeier godtgjøre at endringene har vært forsvarlige og nødvendige i samsvar med den midlertidige bestemmelsen. I tillegg må de vurdere om elevens beste er tilstrekkelig ivaretatt.

Vedtak uten sakkyndig vurdering i enkelte tilfeller

I § 8 første ledd bokstav b) i midlertidig lov er det slått fast at kommunen kan fatte vedtak om blant annet spesialundervisning uten at det er utarbeidet sakkyndig vurdering når det er forsvarlig. Dette vil typisk gjelde tilfeller der vedtak skal forlenges eller det av andre grunner er relativt klart hva vedtakets innhold bør være. Hvor lenge vedtaket gjelder, har betydning

for hva som er et forsvarlig beslutningsgrunnlag. Det kan for eksempel være aktuelt å fastsette kortvarige vedtak, for deretter gjennomføre en sakkyndig vurdering og fatte nytt vedtak når situasjonen tillater det. Utredninger, kartlegginger mv. som kan gjennomføres i samsvar med de smittevernreglene som gjelder, skal likevel gjennomføres som normalt.

Smittevernveilederne for skoler legger opp til at ansatte for spesielle tjenester kan utføre arbeidet sitt som normalt, så lenge de overholder de basale smittevernrutinene, som håndvask, ikke møte på jobb når man er syk og god hånd- og hostehygiene.

3.2.4 Suspensjon for læremidler og lærebøker

Midlertidig lov § 8 første ledd bokstav c)

Kravet i opplæringslova § 9-4 suspenderes for lærebøker og læremidler som anskaffes for undervisning i perioden.

Bestemmelsen fastslår at kravet i opplæringsloven § 9-4 til å bruke læremidler som foreligger på begge målformer til samme pris suspenderes for læremidler og lærebøker som anskaffes til undervisning i perioden der skolene er stengt eller driver med begrensinger begrunnet og hjemlet i smittevernhensyn.

Stengningen av skolene skjedde på kort varsel. Skolene hadde derfor begrenset mulighet til å forberede overgangen til fjernundervisning. Skolene bruker forskjellige læremidler, og disse egner seg i varierende grad for fjernundervisning. For noen skoler har det derfor vært nødvendig å skaffe nye læremidler som egner seg bedre til fjernundervisning i periodene der skolene har vært stengt eller må drive med andre begrensninger som krever mer bruk av fjernundervisning.

Adgangen til å gjøre unntak fra kravet i opplæringsloven § 9-4 omfatter bare de tilfellene der anskaffelsen av nye læremidler er knyttet til organiseringen av opplæringen under covid-19-utbruddet. Hensynet bak suspensjonsbestemmelsen er å sikre elevene rask tilgang til læremidler som egner seg for fjernundervisning i perioden det er behov for det.

Forarbeidene understreker at kommunene og skolene må forholde seg til hovedregelen i

opplæringsloven § 9-4 ved langsiktige anskaffelser. Det innebærer at kravet i opplæringsloven § 9-4 vil gjelde for læremidler som blir anskaffet til bruk i undervisningen senere. Det er også uttalt i forarbeidene at det vil være naturlig å se bort fra tilpasningen dersom krisesituasjonen vedvarer.

3.2.5 Det psykososiale miljøet

Midlertidig lov § 8 første ledd bokstav d)

Reglene i opplæringslova kapittel 9 A og friskolelova § 2-4 andre ledd om det psykososiale miljøet gjelder tilsvarende når elevene får opplæring hjemme, med de begrensningene som følger av at elevene ikke er fysisk til stede på skolen, og at skolen ikke rår over elevens hjemmeforhold.

Bestemmelsen innebærer en presisering av at skolen også har et ansvar for det psykososiale læringsmiljøet til elevene i den perioden elevene får opplæring hjemme. Skolene har ikke samme mulighet til å påvirke miljøet som elevene får sin opplæring i, som når eleven får opplæring på skolen. Det skolen kan påvirke er læringsmiljøet i fjernundervisningen som for eksempel miljøet mellom elever, og mellom lærer og elev på de digitale plattformene som blir brukt i opplæringen. Skolen må også forsøke å hjelpe eleven dersom forhold i hjemmet gjør at eleven ikke har et trygt og godt læringsmiljø. Det er ikke krav om at skolen følger med og griper inn i situasjoner på samme måte som når elevene er på skolen. Det er derimot desto viktigere at skolen er i dialog med elevene om hvordan det fungerer med opplæringen hjemme, og setter inn egnede tiltak når det trengs.

Skolene har plikt til å forsøke å hjelpe eleven dersom det er forhold i hjemmet eller mellom elevene som gjør at eleven ikke har det trygt og godt i lærings situasjonen. Dersom skolen ikke kan hjelpe eleven med de virkemidlene som skolen har til rådighet, må skolen søke bistand hos andre instanser. Opplysningsplikten til barnevernet og sosialtjenesten etter opplæringsloven §§ 15-3 og 15-4 gjelder som normalt.

Når barn får opplæring hjemme, og i stor grad digitalt, er dette en ny situasjon for elevene som kan gi nye utfordringer for elevenes trivsel. Håndhevingsordningen etter

opplæringsloven § 9 A-9 gjelder også i slike tilfeller. Elever og foreldre kan derfor melde fra til statsforvalteren dersom eleven ikke har det trygt og godt i læringssituasjonen.

Statsforvalteren må i sin vurdering av om aktivitetsplikten er oppfylt, ta hensyn til de midlertidige begrensningene som gjelder.

Kravene i opplæringsloven § 9A-7 til det fysiske miljøet er knyttet til skolen. Det er ikke gjort unntak fra disse, og det er heller ikke innført regler om at kravene skal gjelde tilsvarende for hjemmemiljøet til elevene.

3.2.6 Tilbud om skolefritidsordning

Midlertidig lov § 8 første ledd bokstav e)

Kravet i opplæringslova § 13-7 om å ha tilbud om skolefritidsordning gjelder med de begrensningene som følger av enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven.

Alle kommuner skal i tråd med opplæringsloven § 13-7 ha et tilbud om skolefritidsordning. Elevene har ingen lovbestemt rett til plass ved kommunal skolefritidsordning, men kommunen eller skolen inngår avtaler med foreldrene om dette tilbudet. I perioden der skolene er stengt eller underlagt begrensninger med hjemmel i smittevernloven, vil det ikke være mulig for alle elever å benytte seg av plassen i skolefritidsordningen. Bestemmelsen slår fast at tilbudet om skolefritidsordning skal gjelde med de begrensningene som følger av vedtak eller forskrifter om smittevern.

Dette betyr at skoleeier ikke kan ha et skolefritidstilbud for elever på skoler som er stengt med hjemmel i smittevernloven. De smittevernfaglige begrensningene kan også innebære begrensninger i organiseringen og driften av tilbudet. Begrensningene som følger av smittevernhensyn kan for eksempel få betydning for hvor mange elever som kan være til stede samtidig.

3.2.7 Tilbud om leksehjelp

Midlertidig lov § 8 første ledd bokstav f)

Kravet i opplæringslova § 13-7a og friskolelova § 7-1e om å ha tilbud om leksehjelp gjelder med de begrensningene som følger av enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven.

Skolene er i tråd med opplæringsloven § 13-7a pålagt å ha et leksehjelptilbud. I den midlertidige bestemmelsen er det lagt opp til at tilbudet innskrenkes med begrensningene som følger av vedtak eller forskriften hjemlet i smittevernloven.

Dette innebærer at plikten til å tilby leksehjelp bare gjelder for de elevene som får opplæring på skolen. Bestemmelsen åpner også for at det er adgang til å begrense leksehjelptilbudet ut fra smittevernfarende hensyn. Begrensningene kan for eksempel knytte seg til kontakthypighet og gruppestørrelse. Skoleeier kan opprettholde planlagt organisering med hensyn til hvilke trinn som tilbys leksehjelp. De har dermed ingen plikt til å omfordele hvem som skal ha tilbud om leksehjelp ut fra hvem som faktisk er på skolen. Dette betyr at skolene skal tilby leksehjelp til elever som mottok leksehjelp før stengningen, og som er tilstede på skolen.

3.2.8 Leirskole

Midlertidig lov § 8 første ledd bokstav g)

Kravet i opplæringslova § 13-7 b om å tilby leirskole gjelder ikke overfor elever på 10. trinn i skoleåret 2019–2020 som det var planlagt leirskole for våren 2020. Kravet om å tilby leirskole gjelder heller ikke overfor elever på 10. trinn i skoleåret 2020–2021 dersom det er planlagt leirskole dette skoleåret som ikke kan gjennomføres på grunn av utbruddet av covid-19.

Kravet om å tilby leirskole gjelder ikke for elever på 10. trinn hvor det var planlagt leirskole

våren 2020. For elever på lavere trinn gjelder kravet om leirskole selv om det var planlagt leirskole våren 2020 som må avlyses på grunn av utbruddet av covid-19. Kommunen må da tilby leirskole eller annen skoletur med minst tre overnattinger i sammenheng på et senere tidspunkt i grunnskoleopplæringen.

Leirskoler som sådan er ikke skolevirksomhet og er ikke særskilt regulert i covid-19-forskriften. Hvis en kommune vil benytte seg av et leirskoletilbud som en del av grunnskoleopplæringen, vil også leirskoleoppholdet være omfattet av covid-19-forskriften. Skoleeier må sørge for at smittevernreglene for skolene i covid-19-forskriften § 12b blir fulgt under oppholdet.

I forbindelse med at den midlertidige loven er vedtatt forlenget, er det i § 8 første ledd bokstav g) andre setning gjort unntak fra kravet om å tilby leirskole også for elever på 10. trinn i skoleåret 2020–2021. Unntaksadgangen gjelder kun dersom det er planlagt leirskole dette skoleåret som ikke kan gjennomføres på grunn av utbruddet av covid-19. Kravet om å tilby leirskole kan bare fravikes dersom det ikke er smittevern­faglig forsvarlig å gjennomføre et planlagt leirskoleopphold. Det er opp til den enkelte kommune å vurdere hva som er smittevern­faglig forsvarlig i lys av råd og veiledning fra nasjonale myndigheter.

3.3 Foreldrebetaling for skolefritidsordning

Midlertidig lov § 9

Foreldre til barn som mottar tilbud i skolefritidsordning i offentlige skoler, skal betale i tråd med prisen for opprinnelig avtalt oppholdstid. Dette gjelder uavhengig av antall timer tilbudet omfatter.

Foreldre til barn som ikke får et tilbud fordi slik skolefritidsordning er stengt etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven, skal ikke betale

Foreldrebetaling for tilbud om skolefritidsordning er regulert i opplæringsloven § 13-7. Hovedregelen er at kommunen kan kreve dekket utgifter til SFO gjennom egenbetaling fra foreldrene.

Da skolene stengte som følge av covid-19-utbruddet ble det fastsatt i midlertidig forskrift (27. mars 2020 nr. 492) at foreldrebetalingen for SFO skulle bortfalle i stengingsperioden. Foreldrebetaling ble gjeninnført for foreldre med elever som mottok tilbud fra 14. april 2020. Foreldrebetaling ble innført fra samme tidspunkt for foreldre til elever som allerede mottok et tilbud på dette tidspunktet på grunn av elevens særlige behov eller at foreldrene hadde samfunnskritiske funksjoner. Det ble samtidig fastsatt at foreldrebetalingen skulle baseres på opprinnelig avtalt oppholdstid. De midlertidige bestemmelsene som ble gitt i forskrift er videreført i den midlertidige loven, fordi det kan oppstå behov for tilsvarende regulering ved en eventuell ny stengning i fremtiden.

Dette utgangspunktet er videreført i den midlertidige loven. Bestemmelsen regulerer foreldrebetaling for SFO-tilbud i perioder der skolene er stengt eller drives med begrensninger av smittevern hensyn.

Foreldrene skal betale i tråd med prisen for opprinnelig avtalt oppholdstid. Dette innebærer at det kan forekomme avvik mellom tilbudets omfang og det tilbudet foreldrene betaler for. Hensynet bak bestemmelsen er å sikre en ordning som er enkel å administrere for kommunene, og som ikke er avhengig av prosessen med gjenåpning av skolene. Ved en eventuell ny stenging av SFO-tilbudet skal foreldre som benytter seg av SFO-tilbudet i perioder der SFO er stengt som følge av smittevern hensyn betale ordinær foreldrebetaling. Elevene dette kan være aktuelt for er de som har særlige behov eller har foreldre med samfunnskritiske oppgaver.

Bestemmelsens andre ledd regulerer de tilfellene der elever ikke får et tilbud om SFO fordi skolene er stengt med hjemmel i smittevernloven. Bestemmelsen slår fast at foreldrebetalingen bortfaller i disse tilfellene.

3.4 Fag- og yrkesopplæring

3.4.1 Læretid

Midlertidig forskrift § 9

Kravet i forskrift til opplæringslova § 3-46 andre ledd andre punktum gjelder ikke for kandidater som har bestått prøven. Kravet om å fullføre læretiden gjelder heller ikke for dem som har vært permittert eller oppsagt i mindre enn tre måneder, og som etter lærebedriftens vurdering har forutsetninger for å gjennomføre prøven.

Lærlinger, praksisbrevkandidater og lære kandidater må gi skriftlig samtykke til å gjennomføre prøven på et tidligere tidspunkt i læretiden enn det som følger av forskrift til opplæringslova § 3-46.

Hvis fagprøven blir avlyst eller utsatt, har lærlingen rett til å gjennomføre fagprøven på et senere tidspunkt.

Mange lærlinger og andre kandidater er permittert, og mange får derfor læretiden sin avbrutt. I den midlertidige forskriften er det gitt midlertidig dispensasjon fra kravet om at kandidaten må fullføre læretiden for å få dokumentasjon. Det betyr at læreforholdet opphører når sluttprøven er bestått, dersom dette skjer før læretidens utløp i henhold til avtalen.

Det er også gitt dispensasjon fra kravet til omfanget av opplæring i bedrift før man kan oppmeldes til prøven for de som har vært permittert eller oppsagt. Dispensasjonen er avgrenset til å gjelde inntil tre måneder avbrudd i læretiden for permitterte og oppsagte lærlinger og andre kandidater i sammenheng med virusutbruddet. I tilfeller hvor læretiden er avbrutt utover tre måneder, skal læretiden forlenges med tilsvarende periode.

Det kan bare gjøres unntak fra omfangskravet for de kandidatene som har tilstrekkelig kompetanse i faget til å kunne bestå fagprøven. Det er lærebedriften som skal gjøre vurderingen før kandidaten meldes opp til prøven. Siden man kun har to sjanser til å bestå prøven, er det frivillig for kandidaten å gå opp til prøven før den fastsatte læretiden er gjennomført. Skriftlig samtykke fra kandidaten skal følge med oppmeldingen.

3.4.2 Gjennomføring av fagprøven

Midlertidig forskrift § 10

Kravet i forskrift til opplæringsloven § 3-51 om at hele prøvenemnda skal være fysisk tilstede på prøvestedet ved prøvestart og prøveslutt, gjelder ikke. Prøvenemnda avgjør om flere enn ett av medlemmene i prøvenemnda skal være fysisk tilstede på prøvestedet ved prøvestart og prøveslutt.

Fylkeskommunene er gitt handlingsfrihet til å gjennomføre fagprøvene på alternative måter. Det er et krav om at det til enhver tid er minst ett nemndsmedlem til stede ved prøvestart og prøveslutt. Utover dette har den enkelte prøvenemd handlingsrom til å avgjøre hva som er forsvarlig gjennomføring av prøven.

Unntaket ble opprinnelig inntatt i mai 2020 og varte ut året. Innføringen ble blant annet begrunnet med at smitterisiko kan gjøre at disse kravene blir vanskelig å overholde, og at et større trykk på prøveavleggelsene kan gi kapasitetsutfordringer for prøvenemndene. Departementet mener de samme hensynene langt på vei fremdeles gjør seg gjeldende, og at det er sannsynlig at situasjonen vil vedvare en tid framover. Ved endring 10. mars fjernet departementet ordlyden «... for prøver som avholdes i 2020», slik at prøvenemndene igjen gis mulighet til å gjøre unntak der det er forsvarlig.

NYTT 14.06.2021

Ved endring 28. mai forlenget Stortinget den midlertidige loven frem til 1. desember 2021. Unntaket skal vare så lenge den midlertidige loven varer.

3.4.3 Rett til Vg3 påbygging til generell studiekompetanse

Midlertidig lov § 10

Ungdom som tas inn til Vg3 påbygging skoleåret 2020–2021, bruker ikke av retten til videregående opplæring dette skoleåret.

Departementet kan i forskrift fastsette tilsvarende utvidelse som i første ledd

for ungdom som tas inn til Vg3 påbygging skoleåret 2021–2022.

Utbruddet av covid-19 kan føre til færre læreplasser i flere lærefag og til at det kan bli krevende for nyutdannede fagarbeidere å komme i arbeid. Dette fører til et større behov for fleksibilitet i opplæringsløpet for yrkesfagelever.

Bestemmelsen åpner for at ungdom som gjennomfører Vg3 påbygg skoleåret 2020–2021, senere kan velge opplæring i bedrift som ungdom og utløse lærlingtilskudd etter satsen for basistilskudd. At de som går fra yrkesfaglig Vg2 til Vg3 påbygg skoleåret 2020–2021, ikke bruker av ungdomsretten, betyr også at disse kan ha rett til omvalg etter de ordinære reglene senere. Bestemmelsen omfatter bare ungdom med rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1.

Da det midlertidige regelverket ble forlenget fra 1. november ble henvisningen til skoleåret 2020-2021 fjernet i overskriften. Det er i tillegg tatt inn en hjemmel i bestemmelsens andre ledd som åpner for at departementet kan gi forskrift om å fastsette en tilsvarende utvidelse som i første ledd for ungdom som tas inn til Vg3 påbygging skoleåret 2021-2022. Hjemmelen kan benyttes for å avhjelpe utfordringer i form av betydelig færre læreplasser og forsinkelser i gjennomføringen av fag- og svenneprøver som følge av utbruddet av covid-19.

Departementet utvidet den midlertidige retten 10. mars, og tilføyde ny § 13 i den midlertidige forskriften. Departementet begrunner utvidelsen med at det er sannsynlig at fylkeskommunene også denne høsten vil få økte utfordringer med formidling til læreplass, økt press på å opprette Vg3-tilbud i skole og en økning i søkere som ønsker å benytte retten til Vg4 påbygg. Ved en midlertidig utvidelse vil fylkeskommunene få økt fleksibilitet slik at bruken av kapasitet og ressurser i større grad kan tilpasses behovet. En midlertidig utvidelse kan redusere trykket på læreplasser og lette arbeidet med å formidle til læreplass.

Midlertidig forskrift § 13

Ungdom som tas inn til Vg3 påbygging skoleåret 2021–2022, bruker ikke av retten til videregående opplæring dette skoleåret.

3.4.4 Betinget inntak til Vg4 påbygging til generell studiekompetanse

Midlertidig lov § 11

Retten til påbygging etter opplæringslova §§ 3-1 ellefte ledd og 4A-3 sjuende ledd gjelder skoleåret 2020–2021 også for de som ikke har bestått fag- eller svenneprøven, men som

- a) oppfyller øvrige vilkår i §§ 3-1 ellefte ledd og 4A-3 sjuende ledd
- b) har bestått i alle fag og eksamener, jf. forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova § 3-48 første ledd
- c) skulle tatt fag- eller svenneprøven våren 2020, og
- d) er eller vil bli oppmeldt til fag- eller svenneprøve høsten 2020.

Retten etter første ledd bortfaller dersom eleven ikke består ordinær, ny eller utsatt fag- eller svenneprøve innen 1. november 2020.

Departementet kan i forskrift fastsette tilsvarende utvidelse som i første ledd jf. andre ledd for inntak til Vg4 påbygging skoleåret 2021–2022.

For å unngå at lærlinger som skulle vært ferdig våren 2020 blir inntil et år forsinket fordi fag- og svenneprøver er utsatt, er det åpnet for at ungdom skal kunne starte på Vg4 påbygging før de har avlagt fag- eller svenneprøve. Retten er betinget av at fagprøven må bestås innen 31. oktober 2020. Den utvidede retten til påbygg gjelder også for voksne som har rett til Vg4 påbygg etter opplæringsloven § 4A-3. Retten etter den midlertidige bestemmelsen er betinget av at kandidatene har bestått alle øvrige fag og eksamener. I tillegg må kandidaten være oppmeldt til fag- eller svenneprøve høsten 2020.

Kandidater som ikke avlegger fag- eller svenneprøve innen fristen 31. oktober 2020 vil miste retten til å fortsette på Vg4. Kandidater som starter på Vg4, men som avslutter fordi de ikke

har bestått fag- eller svenneprøven innen 31. oktober anses ikke for å ha brukt av retten.

I forbindelse med forlengelsen av den midlertidige loven fra 1. november 2020, er henvisningen til skoleåret 2020-2021 tatt ut av overskriften.

Tredje ledd i bestemmelsen er ny fra 1. november 2020, og innebærer at departementet i forskrift kan fastsette tilsvarende utvidelse som i første ledd for inntak til Vg4 påbygging skoleåret 2021–2022, med tilsvarende begrensning som i andre ledd. Forskriftshjemmelen kan benyttes for å avhjelpe negative konsekvenser av at utbruddet av covid-19 kan føre til betydelig færre læreplasser og forsinkelser i gjennomføringen av fag- og svenneprøver.

Departementet utvidet den midlertidige retten 10. mars, og tilføyde ny § 14 i den midlertidige forskriften.

Midlertidig forskrift § 14

Retten til påbygging etter opplæringslova §§ 3-1 ellefte ledd og 4A-3 sjuende ledd gjelder skoleåret 2021–2022 også for de som ikke har bestått fag- eller svenneprøven, men som

- a) oppfyller øvrige vilkår i §§ 3-1 ellefte ledd og 4A-3 sjuende ledd
- b) har bestått i alle fag og eksamener, jf. forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova § 3-48 første ledd
- c) skulle tatt fag- eller svenneprøven våren 2021, og
- d) er eller vil bli oppmeldt til fag- eller svenneprøve høsten 2021.

Retten etter første ledd bortfaller dersom eleven ikke består ordinær, ny eller utsatt fag- eller svenneprøve innen 1. november 2021.

Departementet begrunner utvidelsen med at det er uheldig at ungdom som ønsker og som er motivert for å ta påbygging til generell studiekompetanse, får et opphold i utdanningsløpet. Dette gjelder særlig i dagens situasjon hvor motivasjonen for påbygg kan være begrunnet i manglende jobb eller usikkerhet for videre jobbmuligheter i lærefaget.

3.4.5 Fravær høsten 2020 som følge av utsatt fag- eller svenneprøve

Midlertidig forskrift § 7 tredje ledd

Elever som høsten 2020 går på Vg4 påbygging til generell studiekompetanse, og som innen 1. november gjennomfører fag- eller svenneprøve som våren 2020 ble utsatt på grunn av covid-19-utbruddet, kan få fraværet ansett som dokumentert etter reglene om fraværgrensen i forskrift til opplæringslova § 3-9 og forskrift til friskoleloven § 3-9. For at fraværet skal kunne anses som dokumentert, må fraværet være nødvendig for å gjennomføre prøven. Fraværet skal heller ikke føres på vitnemål eller kompetansebevis etter reglene i forskrift til opplæringslova § 3-45 og forskrift til friskolelova § 3-44.

I tråd med § 11 i den midlertidige loven vil enkelte elever som i høst startet på Vg4 påbygging til generell studiekompetanse, parallelt gjennomføre fag- eller svenneprøve som ble utsatt våren 2020. Fravær som er nødvendig for å gjennomføre prøven, skal anses som dokumentert etter reglene om fraværgrensen. Fraværet skal heller ikke føres på elevenes vitnemål eller kompetansebevis.

Forutsetningen er at prøven gjennomføres innen 1. november, og at fraværet er nødvendig for å gjennomføre prøven. At fraværet må være nødvendig, innebærer at det kun er fravær for selve gjennomføringen av prøven som er omfattet. Forberedelser til prøven osv. vil ikke være omfattet av unntaksreglene.

Endringen gjelder både for fraværgrensen og for føring av fravær på vitnemål og kompetansebevis.

3.5 Behandling av personopplysninger i forbindelse med eksamen

Midlertidig lov § 12

Utdanningsdirektoratet kan behandle personopplysninger om dem som er oppmeldt til eksamen, dersom det er nødvendig for å finne alternative måter å gjennomføre eksamener på, slik at de negative konsekvensene av utbruddet av covid-19 blir minst mulig. Utdanningsdirektoratet kan for dette formålet, uten hinder av taushetsplikt, også innhente personopplysninger fra kommunene, fylkeskommunene, andre skoleeiere og Nasjonal vitnemålsdatabase dersom det er nødvendig.

Ifølge forarbeidene er det ikke et unødig inngrep i personvernet til elever og privatister å samle inn og sammenstille slike opplysninger. Det vil ikke være snakk om sensitive opplysninger, og formålet med behandlingen vil være å få gjennomført eksamen for dem hvor konsekvensen av en avlysning er størst.

3.6 Andre midlertidige forskriftsbestemmelser

3.6.1 Midlertidig unntak fra fraværsreglene

Midlertidig forskrift § 6

For fravær av helsegrunner fra og med 4. mars 2020 til og med 12. mars 2020 gjelder ikke kravet til å dokumentere fraværet etter reglene om fraværsgrensen i forskrift til opplæringslova § 3-9 og reglene om føring av fravær på vitnemål og kompetansebevis i § 3-38 fjerde og femte ledd og § 3-45 femte og sjette ledd. Eleven må likevel ved fravær av helsegrunner legge fram bekreftelse fra en forelder. Myndige elever kan legge fram egenmelding. Reglene i dette leddet gjelder tilsvarende for dokumentasjonskravene i forskrift til friskolelova § 3-9, §

3-38 fjerde og femte ledd og § 3-44 femte og sjette ledd.

Fravær fra og med 13. mars 2020 og ut skoleåret 2019–2020 skal ikke regnes som udokumentert etter reglene om fraværs grensen i forskrift til opplæringslova § 3-9, og fraværet skal ikke føres på vitnemål og kompetansebevis etter reglene i § 3-38 og § 3-45. Reglene gjelder tilsvarende for forskrift til friskolelova § 3-9, § 3-38 og § 3-44.

Midlertidig forskrift § 7 første og andre ledd

For fravær av helsegrunner fra og med 24. august 2020 og ut skoleåret gjelder ikke kravet til å dokumentere fraværet etter reglene om fraværs grensen i forskrift til opplæringslova § 3-9. Eleven må likevel ved fravær av helsegrunner legge fram bekreftelse fra en forelder. Myndige elever kan legge fram egenmelding. Reglene i dette leddet gjelder tilsvarende for dokumentasjonskravene i forskrift til friskolelova § 3-9 og for dokumentasjonskravene i økonomiforskrift til friskolelova § 4-2 og § 4-4.

Fravær av helsegrunner fra og med 24. august og ut skoleåret skal ikke føres på vitnemål og kompetansebevis etter reglene i forskrift til opplæringslova § 3-38 og § 3-45. Eleven trenger ikke å dokumentere fraværet med legeerklæring. Elevene må likevel legge fram bekreftelse fra en forelder. Myndige elever kan legge fram egenmelding. Reglene i dette leddet gjelder tilsvarende for reglene i forskrift til friskolelova § 3-38 og § 3-44.

Om fraværsføring våren 2020

Fra 4. mars til 12. mars gjaldt det et midlertidig unntak fra dokumentasjonskravet ved fravær av helsemessige grunner.

I perioden 13. mars og ut skoleåret, skulle skolene ikke føre fravær på vitnemålet eller

kompetansebeviset. Dette gjaldt både for ungdomstrinnet og for videregående skole. Fravær i denne perioden skulle heller ikke regnes som udokumentert etter reglene om fraværsgrensen i videregående skole.

Nye regler om fraværsføring fra 24. august 2020

Fra og med 24.08.2020 og ut skoleåret 2020-2021 vil elever som har fravær av helsegrunner fremdeles slippe å gå til fastlegen for å få dokumentert fraværet. Elever under 18 år må likevel legge fram bekreftelse fra en forelder, mens myndige elever kan legge fram egenmelding.

Elever som er syke, er i karantene eller isolasjon eller har milde luftveisinfeksjoner, skal av smittevernhensyn ikke møte på skolen. Dersom elevene som ikke møter på skolen ikke kan delta i opplæringen hjemmefra som følge av sykdom, kreves det ikke dokumentasjon fra lege. Dokumentasjonskravet gjelder heller ikke når eleven er borte fra opplæringen på grunn av annen sykdom, som for eksempel beinbrudd eller psykisk sykdom. Ettersom enkelttimer/timefravær også er omfattet, vil det også gjelde time hos psykolog, kiropraktor, eller lignende.

Dersom eleven legger frem bekreftelse fra en forelder eller egenmelding, skal fravær fra opplæringen av helsegrunner i ovennevnte periode

- ikke føres som fravær på elevenes vitnemål og kompetansebevis i grunnskolen og videregående skole
- unntas fraværsgrensen.

3.6.2 Dispensasjon fra vitnemålskravene i videregående opplæring

Midlertidig forskrift § 8

Elever som på grunn av utbruddet av covid-19 mangler eksamenskarakter i ett eller flere fag, eller som ikke har fått avlagt eksamen i tråd med reglene, får i disse fagene dispensasjon fra kravene i forskrift til opplæringslova § 3-42 og forskrift til friskolelova § 3-41.

Dispensasjonen i første ledd gjelder ikke for eksamen i lærefag som ifølge læreplanen har krav om en egen eksamen før fag- eller svenneprøven. Dispensasjonen gjelder heller ikke for eksamen som gir flyteknisk sertifisering.

Våren 2020

Alle eksamener for 10. trinn og alle eksamener for elever i videregående skole er avlyst. For å få vitnemål fra videregående opplæring må alle fag og eksamener etter læreplanverket være bestått. I forskrift til opplæringsloven § 23-5 og til friskoleloven § 3-38c er det gitt dispensasjon for manglende eksamener som skyldes koronavirusutbruddet våren 2020. Dette betyr at elevene vil få vitnemål uten de aktuelle eksamenene.

Dispensasjonen omfatter både avgangselever og elever som går på Vg1 og Vg2. Dispensasjonen gjelder likevel ikke for eksamen som ifølge læreplanen må tas før fag- eller svenneprøven, og heller ikke for eksamen som gir flyteknisk sertifisering.

3.6.3 Godkjenning av opplæringsår i utlandet – midlertidig godkjenningsordning

Midlertidig forskrift § 11

Elever som etter planen skulle ha gjennomført et opplæringsår i utlandet på nivå med norsk Vg1 eller Vg2 skoleåret 2019–2020, kan søke fylkeskommunen om å få denne opplæringen godkjent som en del av norsk videregående opplæring, selv om opplæringsåret ble avbrutt som følge av covid 19-utbruddet. Fylkeskommunen skal gi godkjenning dersom vilkårene er oppfylt. For videregående skoler godkjent etter reglene i friskolelova er det daglig leder som skal motta og behandle slike søknader. Med hensyn til utdanningsprogram, fagkrets og saksbehandling gjelder reglene i forskrift til opplæringslova § 1-16 og forskrift til friskolelova § 5a-3.

Det er mange elever som tar videregående opplæring i utlandet gjennom utvekslingssamarbeid. Det er stor sannsynlighet for at disse elevene ikke kan fullføre skoleåret sitt i utlandet denne våren.

Fylkeskommunene kan i tråd med bestemmelsen godkjenne inneværende opplæringsår i utlandet for elever som ikke har fullført på grunn av koronasituasjonen. Det betyr at elevene vil kunne fortsette utdanningen sin i Norge som planlagt fra høsten 2020.

Elevene må søke fylkeskommunene om denne godkjenningen, og bør snarest ta kontakt med sin fylkeskommune.